MIELIPIDE

Enontekiön pinta-alasta on suojeltu eritasoisin säädöksin yli 70 prosenttia. Kyllä Helsingissä tiedetään mitä muu Suomi tarvitsee. **NIMIMERKKI WITUKSMAN KOMMENTOI UUTISTA UUSISTA LUONNONSUOJELUALUEISTA**

LUKIJALTA

Saako sitä pohjan perukoilla asua mökillänsä?

Suomen tuhansien järvien rannoilla on noin puoli miljoonaa vapaa-ajan asuntoa. Suuri osa vapaa-ajan käyttöön rakennetuista taloista on varustetasoltaan normaalin omakotitalon luokkaa. Tällaisissa asunnoissa asutaan myös muulloin kuin kesällä.

Vakituisen asunnon ja kesäasunnon määrittelyä olisikin uudistettava. Verot on voitava jakaa useammankin asuinkunnan kesken. Vanhaa laulua mukaillen voi kysyä, että saako sitä pohjan perukoilla asua mökillänsä?

Korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksen, missä kangasalalainen pariskunta saa asua. Se määräsi, etteivät he saa asua kesämökillään vakituisesti.

KHO on puuttunut ennennäkemättömällä tavalla kansalaisten vapauteen valita asuinpaikkansa. Aivan kuin lakikirjoista olisi revitty perusoikeuksia käsittelevät sivut pois.

Mökeillä on suuri merkitys monelle paikkakunnalle etenkin maaseudulla. Mökkiläiset tuovat leipää ja toimeentuloa maaseudulla vakinaisesti asuville. Viime vuosikymmenten aikana osa-aikakuntalaisten määrä on kasvanut enemmän kuin maaseudun vakituinen väki on vähentynyt. Suunta tulee jatkumaan.

Ikääntyvät kansalaiset muuttavat yhä useammin ja yhä pidemmäksi ajaksi kakkosasuntoihinsa, jotka usein sijaitsevat vanhoilla synnyinseuduilla.

Moni eläkeläinen haluaisi muuttaa kaupungista maalle omalla hartiapankilla rakennettuun mökkiin ja ehkä vähän laajentaakin sitä paremmin talviasuttavaksi, kun ei ole varaa rakentaa kokonaan uutta.

On sanottu, että kunta joutuu järjestämään palveluita mökkiläisille. Se on tietenkin kunnan päättäjistä kiinni.

Jos laki on esteenä, muutetaan laki. Tuskin muutenkaan kouluja ja palveluita tarvitsevat lapsiperheet olisivat kesämökeille muuttamassa tilanpuutteenkaan vuoksi. Senioripariskunta saattaa tarvita esimerkiksi kutsuliikennettä, joka tuskin kunnan taloutta kaataa.

Lisääntyvä etätyökin mahdollistaisi vapaa-ajan asuntojen muuttumisen aikaa myöten myös pysyviksi asunnoiksi. Näin myös maaseutua voitaisiin elävöittää ja se pysyisi asuttuna.

Nykyinen laki, joka ei huomioi kaksoiskuntalaisuutta, on ajalta, jolloin kesäasunnot eivät täyttäneet vakituisen asunnon rakennusmääräyksiä.

Nyt tilanne on toinen. Siksi ei ole enää syytä pitää yllä tätä keinotekoista erottelua, vaan antaa ihmisille mahdollisuus asua kesäasunnoillaan vakituisesti, jos ne täyttävät vakituisen asunnon normit.

Toki asiaan liittyy lainsäädännöllisiä haasteita, kuten äänioikeuden määritteleminen, mutta tuskin nämä ovat ylipääsemättömiä.

Nykyistä tiukkaa asumisen säätelyä perustellaan usein ympäristösyillä ja väitetään, että maaseudulla asuminen rasittaa ympäristöä enemmän kuin taajamissa. Todellisuudessa näin ei ole, vaan tällä tekosyyllä halutaan perustella asumisen keskittämistavoitetta.

Tällä MAL-politiikalla on vastustettu mökkien lisäkäyttöä maankäyttötavoitteisiin vedoten. Toivottavasti seuraava hallitus laittaa MAL-intoilulle rajoja.

Maaseudulle rakentamista säädellään ja hankaloitetaan muutoinkin jatkuvasti enemmän, eikä tätä voi hyväksyä. Pientalorakentaminen maaseudulla on kokoluokaltaan pientä verrattuna kasvukeskusten asuntotuotantoon.

Tällä hetkellä eräät elykeskukset ja kuntien virkamiehet tulkitsevat valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita mielivaltaisesti. Osa viranomaisista ylittää oman toimivaltansa ja tekee päätöksillään politiikkaa välittämättä ohjeista.

Perinteisellä maaseutumaisella rakentamisella on paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Kodin rakentamisen maaseudulle asemakaava-alueiden ulkopuolelle pitää olla mahdollista myös siinä tapauksessa, ettei kodin yhteydessä harjoiteta maa- tai metsätaloutta.

Kesämökilläkin on oltava lupa asua vaikka koko talvi.

Mikko Alatalo
kansanedustaja (kesk)

MARKKU VUORIKARI

Varsinkin moni ikääntyvä ihminen haluaisi asua kesäasunnollaan myös talvella.

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Mikä vikana?

Kesä oli lämmin ja melko kosteakin. Luonnossa vähänlaisesti hyönteisiä.

Huomioija

Meijeri

Hyvä, että saatiin Valion johtoryhmän tekemiset julki (MT 23.10.).

Jyväjemmari

Kässi oikeassa

Oikeassa olet, Kässi (23.10.), mutta ei ole tyhmä se joka pyytää. Vakavan mietinnän paikka: miksi vihreille on aina annettava periksi?

Airi Palo

Lukijalta-osasto

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä "Lukijalta". Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Pitkät jäähyväiset

Vuosi sitten marraskuussa jouduimme lopettamaan koiramme Mortin. Mortti oli sentään ikäsarjaa, jo 12-vuotias, mutta ei se eron haikeutta vähentänyt. Nyt edessä on taas sama suru.

Saimme Kuopion opaskoirakoululta helmikuussa noutajanpennun kasvatettavaksemme.

Alku oli auvoisa: Bosse oli terhakka pentu ja innokas liikkumaan. Syyskuussa se alkoi ontua, ja eläinlääkäri totesi sillä toispuoleisen lonkkavian.

Vammaista koiraa ei kannata kouluttaa oppaaksi, ja niin Bossesta tuli meidän koiramme.

Nykyisin koirienkin lonkkaviat voidaan korjata keinonivelellä. Selvitimme senkin mahdollisuuden. Leikkaus itsessään maksaisi 4 000 euroa. Siihen liittyvät ennakkotarkastukset ja jälkihoidot toisivat hintaa lisää muutaman satasen silloinkin, kun kaikki sujuu hyvin.

Jos leikkauksen jälkeen tulee ongelmia, alkavat sataset vilistä silmissä. Lääkärin mukaan yhdeksän leikkausta kymmenestä sujuu ongelmitta.

Vaikka onnistunutkin leikkaus veisi parin kuukauden tulomme, se ei sinänsä ollut syynä leikkaushoidon hylkäämiseen. Bosse on lihaksikas ja niin ponteva, että vaimo kutsuu sitä usein pommikoneeksi. Vankan ja liikkumishaluisen koiran kohdalla leikkauksen jälkeisten komplikaatioiden todennäköisyys on paljon suurempi kuin yksi kymmenestä.

Koiramme ulkoilualueetkaan eivät ole sileitä asfalttikatuja, vaan metsiä, hakkuuaukkoja, ryteikköjä ja rinteitä. Maassa makaa oksaisia runkoja, joiden yli on hypittävä; kesällä jalkojen alla on pehmeä sammal, talvella upottava lumi.

Sitä paitsi taidamme kuulua niihin tilastotaivaan huono-onnisiin. Tilastojen mukaan joka toisesta pennusta tulee opas, mutta meidän hoidossamme olleista kahdeksasta pennusta vain kahdesta on tullut opas.

Ponteva Bosse kyllä teutaroisi niin, että se päätyisi siihen epäonniseen kymmenykseen: haavat aukeaisivat ja tulehtuisivat, eikä hoitokuluilla silloin olisi kattoa.

Koiran liikkumisen rajoittaminen viikkokausiksi leikkauksen jälkeen tuntuu hankalalta ja eläimen sulkeminen ahtaaseen häkkiin suorastaan eläinrääkkäykseltä. Kivut ja rajoitukset olisivat koiran kiduttamista, sillä niiden väliaikaisuutta ja tarpeellisuutta ei pysty koiralle kertomaan. Parempi lopettaa koira kun kiduttaa sitä.

Niinpä päädyimme siihen, että Bosse saa elää niin pitkään kuin se pärjää lonkkansa kanssa. Kipulääkkeitä annetaan tarvittaessa, mutta jos lonkkakivut muuttuvat jatkuviksi ja haittaavat sen arkista eloa, eläinlääkärin piikki saa vaivuttaa sen ikiuneen. Hautakin on jo kaivettu ja pehmikkeeksi on kerätty kaksi laatikollista kuivia vaahteran lehtiä.

Koiran vaivat saavat minut miettimään omaakin loppua. Tähän saakka olen saanut elää terveenä, mutta vihlaisut lonkassa kertovat, etten minäkään enää ole nuori.

Metsässä Bosse vilkastuu ja unohtaa kipunsa. Silti jokainen metsäretki on haikea. Jään pitkäksi aikaa katselemaan, kuinka se vaeltelee metsän hajumaailmassa, nuuskii joka kolon ja säntäilee edes takaisin tuhansien tuoksujen perässä.

Koiran mielessä ei kuolemaa ole, mutta minä suren sitä jo nyt.

Bossella on parempia päiviä, ja huonompia päiviä. Kun huonoja päiviä alkaa olla peräkkäin useita, tiedän ajan koittaneen. Koiralle loppu tulee olemaan helppo, mutta ei minulle.

SEPPO VUOKKO
on luontokirjailija Savitaipaleelta.

Talvivaarasta potkua kaivoslain korjaukseen

Talvivaaran tuhoja ei rahalla mitata. Ympäristörikkomukset ovat vakavia, eikä tehtyä tekemättömäksi saa. Siivottavaa riittää jälkipolville saakka.

Miten vesistöt puhdistetaan ja kalakannat eheytetään, on aikaa ja rahaa vievä projekti.

Syyttelyä riittää ja maksumiehiä kaivataan. Vastuunkantajat riippuvat löysässä hirressä, kuten asiaan kuuluu. Pääasia on, että osallisia ei saa päästää kuin koiraa veräjästä.

Ontuiko valvonta ja pettivätkö perustukset ? Näyttöä välinpitämättömyydestä riittää. Lakimiesten ovet käyvät kiivaasti, eikä medialtakaan työt lopu.

Ongelma ei silti häviä. Mutta kuten sanotaan: "Historiaa ei voi muuttaa, mutta tulevaisuus on meidän käsissämme."

Nyt on aika oppia virheistä ja tehdä nopeita korjausliikkeitä.

Tulevaisuuteen on katsottava kestävän kehityksen periaatteella. Kaivoslaki on avattava ja muutettava pikaisesti turvaamaan omia kansallisia aarteitamme.

Niitä ovat makea puhdas vesi kalakantoineen. Vehreät metsät Tapion vilja-aittana syksyisen marjamaton peittämänä. Arvokkaita mineraaleja maaperän uumenet täynnä.

Ne ovat meidän kansallisomaisuuttamme, joten lakimuutos esityslistalle.

Valtaustoimet on rajoitettava niin, että etuotto-oikeus säilyy kotimaisella teollisuudella ja omalla kansalla. Jos lakimuutosta ei synny, riskit eivät poistu.

Kaivoslain korjaus toimisi tulevaisuuden riskipuskurina.

Nykyisen kaivoslain piti tuoda Suomeen sijoittajia ja työpaikkoja kaivosteollisuuden myötä, mutta se on laadittu lyhytnäköisesti. Nykymallilla käy niin, että suomalaisten kustannuksella tehdään tiet ja raiteet ulkomaiselle teollisuudelle. Toiset korjaavat hyödyn ja jälkipyykin pesevät omat veronmaksajat. Jäljelle jää raiskattu luonto ja pilaantuneet vedet.

Nykyisellään eivät Natura-alueetkaan ole esteenä ulkomaisten valtaajien valtausmonopolissa. Hyvänä esimerkkinä Sodankylä ja yksityisten maat, jotka pakolla vietiin Naturaan ja nyt alueelle suunnitellaan kaivosta.

> Kaivoslaki on avattava ja muutettava pikaisesti turvaamaan omia kansallisia aarteitamme.«
>
> **VILLE KUIVALAINEN**

Reissumiehet ulkomailta ja muualta veivät työpaikat, eikä verokertymä kunnan pussia lihota. Meidän pääomamme vievät ulkomaiset sijoittajat. Nyt on päättäjien aika herätä ja virkamiesten virkistyä asian hoidossa.

Meiltä pumpataan veronmaksajien rahaa EU:n tukiverkkoon miljarditolkulla. Näillä rahoilla voitaisiin kehittää kotimaista kaivosteollisuutta, niin että hyöty jäisi kotimaahan.

Kaivosteollisuus on tärkeä työllistäjä ja viennin veturi. Varsinkin kun varannot vähenevät ulkoa tulevaisuudessa. Näistä rikkauksista saatu hyöty on pidettävä kotimaassa.

Ympäristön, kuten luonnon ja ihmisten, yhteensovittaminen teollisuuden kanssa on vaikeaa. Se onnistuu neuvottelemalla, oikein kohdennetulla valvonnalla sekä hulevesien ja prosesseista muodostuvien lietteiden puhdistamisella nykyteknologian keinoin, sivukivien ja rikastinhiekan uusiokäytöllä, sakka-altaiden rakentamisella betonista, sadevesien oikein ohjauksella ja niin edelleen.

Kaikki nämä ovat kalliita investointeja, eikä niistä tule tinkiä.

Ensimmäinen ja tärkein investointi on kaivoslain korjaus. Se olisi kädenojennus omalle kansalle, joka kansallisesta perinnöstä huolta kantaa.

Ville Kuivalainen
kunnanvaltuutettu (ps.)
viranomaislautakunnan puheenjohtaja
Siilinjärvi

Törkeää osuustoiminnan kohtelua

Samaan aikaan, kun hallitus keventää pörssiyhtiöiden verokohtelua, muita yritysmuotoja huiskitaan rätillä silmille.

Osuuskunnat on perustettu heikompien osapuolien turvaksi. Ne on nähty markkinatalouden inhimillistäjinä.

Osuustoiminnan riskit kannetaan osuuspääoman menettämisen uhallakin jäsenien kesken. Osuuskunnan tarkoitus on tuottaa parasta mahdollista tilityshintaa jäsenilleen. Ylijäämät on palautettu tuottajille tuotettujen litrojen, kilojen tai kuutioiden mukaan, kuin osana tuotteen tilityshintaa.

Valtiovarainministeriö kaavailee vähentämisoikeuden poistamista tuottajaosuuskunnilta. Lopputulos olisi ylijäämän palautuksen osalta kaksinkertainen verotus, kun sekä osuuskunta että palautuksen saanut jäsen maksaisi veron.

Maatalousyrittäjä voi jakaa veronsa pääomatuloihin tai ansiotuloon nettovarallisuutensa perusteella. Nykyisin nettovarallisuuteen lasketaan osuus osuuskunnan nettovaroista, ei vain maksetuista osuuspääomista. Summilla voi olla merkittävä ero.

Velkaisilla, investoineilla maatalousyrityksillä nettovarallisuus on hakusessa. Juuri näiden yritysten pitäisi pystyä lyhentämään lainoja verotuksen jälkeen jäljelle jäävällä tulolla.

Esimerkiksi 40 lehmän karjassa nettovarallisuuden arvo voi tippua yli 70 000 euroa. Seurauksena on noin 20 prosenttia vähemmän pääomatuloa. Veroseuraamus ansiotulojen osuuden kasvamisesta 2 500–3 000 euroa enemmän. Kun vielä huomioidaan 1 500 euron verovapaan osuuden poistuminen, tulee lisäveroa 450 euroa. Lyhennä siinä sitten velkoja.

Miksi hallitus haluaa rankaista juuri investoineita tiloja? Vain osakeyhtiömuotoiseen toimintaan siirtyminenkö pelastaa? Vai voittaako hallituksella järki?

Anne Kalmari
kansanedustaja (kesk.)

VERKOSSA SANOTTUA

Talvivaarasta kajahti taas

Talvivaaran kaivosyhtiö nousi viikolla uutisiin, kun Vaasan hallinto-oikeus antoi yhtiölle oikeuden juoksuttaa Vuoksen vesistöön neljäkymmentä prosenttia päästöistä. Aiempi Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös oli sallinut juoksutuksia 60 prosenttia.

MT:n lukijoita tämäkin ratkaisu tuohduttaa. Kuten tällä sivulla, myös verkon kommenteissa Talvivaaran toiminta on kyseenalaistettu tiukin sanakääntein.

"Satoi tai paistoi, niin Talvivaara on pulassa vesiensä kanssa!? Vika on Talvivaaran käyttämässä uudessa 'liuotusmenetelmässä'. Viranomaiset (Avi, Ely) eivät kuitenkaan edellytä kaivoksen toimintaa järjestettäväksi sen mukaiseksi, miksi? Toiminta tulisi olla niin pitkäjänteistä, että ensin rakennetaan vesien käsittely kestävälle pohjalle puhdistamoineen, sitten vasta keskitytään tuotantoon. Varsinkin kun valtio on omistajana mukana", kirjoitti nimimerkki Aikooko Talvivaara toimia vuoden vai 30v?

Talvivaara lähti soitellen sotaan

Matti Myllyniemi Espoosta pitää Talvivaaraa "soitellen sotaan" –mentaliteetilla toteutettuna suuren luokan kokeilua, jossa kärsijänä on Kainuun luonto ja kaksi vesistöä.

"Vedet saastuvat molempiin suuntiin ties kuinka kauan. Kuka ja mikä sen kontrolloi, lähteekö päästövesiä Vuoksen suuntaan enintään 40 prosenttia. Nämä oikeuden päätöksetkin ovat siis ihan absurdeja! Ja vielä tätä hullutusta jatketaan, kun kukaan ei uskalla poliittisen itsemurhan uhassa edes ehdottaa pelin poikki viheltämistä. Uraanikin valunee ympäristöön, koska sen talteenotto on kokonaan levällään tai unohdettu."

Hän kannusti lukemaan yliön Outokummun kaivoksista (MT23.10.).

"Ne saastuttivat ympäristönsä "mustaksi" ja järvet jätealtaiksi. Kaivoksen johtaja ajoi vain vesien pilaamisesta valittaneet isännät ulos huoneestaan. Ja edelleen, kaivostoiminnan loputtua vuonna 1989, kaivosalueelta valuu vettä Saimaan vesistöön ja sen neutralointia jatketaan. Että sellaista teollisuushistoriaa!"

"Koko Talvivaaraa saisi mennä konkurssiin ja pois ympäristöä pilaamasta!", toivoi Valtion yhtiö.

Metsästys jakaa mielipiteitä

Metsästyksestä luonnonsuojelualueilla keskusteltiin ensin MT:n Facebook-ryhmässä, jossa julkaistiin pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) myönteinen kanta metsästyksen sallimisiin tulevilla uusilla suojelualueilla (MT18.10.).

Suomen luonnonsuojeliitto otti asiaan kielteisen kannan viikolla, mikä kirvoitti verkossa muutamia lisäkommentteja.

"Metso-ohjelman mukaiseen suojelukohteeseen voi neuvotella pykälän, jossa "Kaikki metsästyslain mukainen metsästys on sallittu". Kyse on osapuolten välisestä sopimuksesta ja sen ehdoista, samalla lailla kuin suojelukorvaus", huomautti nimimerkki "Metson tehnyt ja metsästysoikeuden jättänyt".

"Suojelua suojelun vuoksi?" listasi viitteitä käyttäen useita huomioita suojelun määrästä:

"Suomessa on yhteensä 552 suojelualuetta kattaen yhteensä lähes 17 000 neliökilometriä, lähes kaksi kertaa Uudenmaan kokoinen alue. Suomessa ovat suurimpiin kuuluvat häiriöttömät metsäalueet, kun vertailukohtana ovat Euroopan maat mutta yksi Euroopan alhaisimmista väestötiheyksistä. 15 prosenttia Suomen kokonaispinta-alasta on Natura aluetta."

KAIJALEENA RUNSTEN
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Päätöksiä Talvivaarasta?

Olisiko päättäjien vihdoin aika lopettaa sooloilu Talvivaaran ympäristötuhonnan kanssa?

Kansanedustaja Seppo Kääriäisen (kesk.) kannanotto Talvivaarasta oli oikea ja selvästi sanottu. Jos ei ole mahdollista ylipäätään saada tätä bioliotusmenetelmää toimimaan, niin miksi haaskata enää rahaa enemmän toimimattomaan ja vielä kannattamattomaan kaivokseen.

Kääriäisen mielipide asiantuntijaselvityksestä bioliotusmenetelmän toimivuudesta Talvivaarassa on täysin perusteltu. On surkuhupaisaa, että näin ei ole vielä toimittu.

Talvivaaran uskottavuus on mennyt jatkuvien selityksien myötä jo kauan sitten. Ei ole mitään mieltä laajentaa entisestään ympäristötuhoa, jo nyt tapahtunut on liian suuri. Talvivaara ei voi toimia jatkuvasti ympäristöään tuhoamalla.

Jätevedenpuhdistuslaitoksista ei kukaan puhu enää mitään. Ei varmaan ollut tarkoituskaan päästä suljettuun kiertoon, sen sijaan suunnitellaan jätevesiputkien vetoa milloin minnekin.

Ongelmat Talvivaarassa ovat jatkuvia. Kun yhdestä pääsee jotenkuten selville, niin seuraava on jo ovella.

Jätevesien laskumäärän pienentäminen Vuoksen vesistöön ei ole mikään ratkaisu. Pitäisi sen sijaan päästä saasteettomaan tuotantoon. Se on Talvivaarassa tällä menetelmällä täysin mahdotonta – varsinkin kun luvittajat ja valvova viranomainen eivät sitä edes vaadi.

Poikkeuslupa toisensa perään tulee, kun Talvivaara vain pyytää – viimeisimpänä kipsisakka-altaiden tyhjennys.

Kissa ja hiiri -leikki viranomaisten ja Talvivaaran kanssa on loputon. Onko syy päättämättömissä viranomaisissa ja miksi on?

Päättäjien on todella aika herätä ja selvittää, voiko Talvivaara ylipäätään joskus toimia vastuullisesti ympäristöään tuhoamatta. Veronmaksajien rahan kylväminen tällaiseen toimintaan on edesvastuutonta. Samalla menetelmällä toimivia kaivoksia on suljettu juuri valtavien ympäristötuhojen vuoksi muualla maailmassa.

Mikä on Talvivaarassa erilaista, että menetelmä toimisi Suomen vaihtuvissa sääolosuhteissa?

Joilla on valta, pitäisi olla myös vastuu. Ei näin voi loputtomiin jatkua. Onko se valta maan hallituksella?

Reino Rönkkö
Iisalmi

Kansavalta ilman valtaa kansalle?

Parhaillaan valmistellaan uutta kuntalakia ja tärkeä osa tätä työtä on kehittää lähidemokratiaa. Asia on linjattu valmistelutyössä.

Tässä ei ole mitään uutta, sillä jo nykyinen laki mahdollistaa lähidemokratian. Ylä-Kemijoen malli on hyvä esimerkki siitä, mitä nykylain puitteessa voidaan tehdä. Nykyinen kuntalaki astui voimaan jo 1995, mutta sen jälkeen muutamaa harvaa esimerkkiä lukuun ottamatta kunnat eivät ole edistäneet lähidemokratiaa.

Monet mielenkiintoiset kuulemismallit, keskustelumenetelmät ja raadit on kyllä kokeiltu, mutta päätösvaltaa ei ole annettu, eikä rahaakaan.

Kunnilla on siis ollut kaikki tarvittavat mahdollisuudet kehittää lähidemokratiaa jo lähes kaksikymmentä vuotta. Uusi kuntalaki merkitsee siis kehittämismahdollisuuden antamista sellaiselle taholle, jolla ei ole ollut aikaisemminkaan halua käyttää lähidemokratiaa.

Nykyinen laki antaa mahdollisuuksia demokraattiseen epäonnistumiseen. Pensalan kylä on jaettu kahden kunnan välillä. Raja kiertää ristin rastiin kylän läpi.

Vöyrin osassa järjestettiin epävirallinen, mutta hyvien käytäntöjen mukainen kansanäänestys rajan siirtämiseksi niin, että koko kylä kuuluisi Uusikaarlepyyhyn. Kyse oli kylän yhtenäisyydestä, ei veropaosta, sillä Uusikaarlepyyssä on korkeampi veroprosentti.

Kyläläisistä 94 prosenttia äänesti, ja 80 prosenttia äänestäjistä halusi yhtenäistää kylän. Kun lähes jokainen äänestää ja enemmistö on vakuuttava, niin tämän pitäisi vaikuttaa kunnanpäättäjien päätökseen.

Mutta Vöyri ei suostunut luopumaan repaleisesta kylänosasta ja valtiovarainministeriö meni kunnan linjan taakse.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että ministeriön päätös oli laillinen. Laki ei siis takaa sitä, mitä kaiken järjen mukaan voi odottaa demokratialta.

Jos todella halutaan kehittää kansanvaltaa, pitää myös antaa valtaa kansalaisille. Teknisesti tämä on helppoa. Annetaan kunnanosalle mahdollisuus ottaa demokraattisia menetelmiä käyttöön.

Tietysti tehtävät päätökset ja budjettivalta koskevat ainoastaan omaa kunnanosaa. Tarvitaan hyviä demokraattisia malleja, joita löytyy monesta maasta. Käytännön seikat eivät estä lähidemokratian toteutumista, vaan byrokratia ja poliittisen tahdon puute.

Peter Backa